

Dosarul nr. 2r-278/23
2-22044021-01-2r-29062023

Prima instanță: Judecătoria Criuleni, sediul Dubăsari (jud. A.Cerbu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Pahopol, A. Malfi, R. Pulbere)

DECIZIE

06 decembrie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
Judecători

Oxana Parfeni
Aliona Donos
Diana Stănilă

examinând recursul declarat de Raisa Roibu,
în cauza civilă, intentată la cererea depusă de Raisa Roibu, persoană
interesată notarul public Tamara Lăpușneanu cu privire la constatarea faptului
acceptării succesiunii și locul ei de deschidere,
împotriva încheierii din 06 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care
a fost restituită cererea de apel depusă de Raisa Roibu împotriva hotărârii din 01
februarie 2023 a Judecătoriei Criuleni, sediul Dubăsari în temeiul art. 369 alin.
(1) lit. a) din Codul de procedură civilă,

c o n s t a t ă :

La 30 martie 2022, Raisa Roibu a depus cerere cu privire la constatarea
faptului acceptării succesiunii și locul ei de deschidere, persoană interesată
notarul public Tamara Lăpușneanu, solicitând constatarea faptului acceptării
succesiunii și locul ei de deschidere asupra dreptului de proprietate în ordinea
succesiunii legale rămase după decesul mătușei acesteia, Ecaterinei Grigoraș,
decedată la XXXXX, sora tatălui Isidor Vidru, după Raisa Roibu, următoarea
masă succesorală: terenurile echivalente cod cadastral XXXXX cu suprafața de
0, 2317 ha; cod cadastral XXXXX cu suprafața de 0, 4089 ha; cod cadastral
XXXXX cu suprafața de 0, 4228 ha; cod cadastral XXXXX cu suprafața de 0,
1694 ha, situate în sat. XXXXX, r-nul XXXXX (f. d. 5-6).

Prin hotărârea din 01 februarie 2023 a Judecătoriei Criuleni, sediul
Dubăsari, cererea a fost respinsă ca neîntemeiată (f. d. 55, 61-63-verso).

La 03 februarie 2023, Raisa Roibu a declarat apel motivat împotriva
hotărârii din 01 februarie 2023 a Judecătoriei Criuleni, sediul Dubăsari, prin care
a solicitat admiterea acestuia, casarea integrală a hotărârii primei instanțe
(f. d. 58-59).

Prin încheierea din 04 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Raisa Roibu, și s-a comunicat apelantei despre necesitatea lichidării neajunsurilor la depunerea cererii de apel, și anume prezentarea dovezii de achitare a taxei de stat în sumă de 60 de lei, fiindu-i acordat pentru aceasta termen de 10 zile calendaristice de la data comunicării încheierii (f. d. 69-71).

Prin încheierea din 06 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, a fost restituită cererea de apel depusă de Raisa Roibu împotriva hotărârii din 01 februarie 2023 a Judecătoriei Criuleni, sediul Dubăsari, din motiv că apelanta nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței expuse în încheierea din 04 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău (f. d. 74-77).

La 20 iunie 2023, Raisa Roibu a declarat recurs împotriva încheierii din 06 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea recursului, repunerea în termenul legal de apărare a drepturilor și intereselor, casarea încheierii contestate, cu remiterea spre rejudecare a cauzei la Curtea de Apel Chișinău (f. d. 79-79-verso).

În motivarea recursului, a indicat că, urmare a recepționării încheierii de a nu da curs cererii de apel a fost în imposibilitate materială să prezinte în termen dovada de achitare a taxei de stat, pe motiv că este pensionară, primește o pensie mizeră, este mama a cinci copii dintre care unul este cu grad de dizabilitate, mai are și alte datorii. A așteptat să primească pensia dar a omis termenul stabilit prin încheierea din 04 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Potrivit scrisorii de însoțire anexate la materialele dosarului, rezultă că copia încheierii recurate a fost expediată, în adresa Raisei Roibu, prin intermediul poștei terestre, la 12 iunie 2023 (f. d. 78), însă lipsesc date care ar confirma recepționarea acesteia de către recurentă.

Astfel, se constată că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 20 iunie 2023, în termenul legal.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis, din motivele ce succed.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că la 03 februarie 2023, Raisa Roibu a declarat apel motivat împotriva hotărârii din 01 februarie 2023 a Judecătorei Criuleni, sediul Dubăsari.

Concomitent cu depunerea apelului, Raisa Roibu a prezentat dovada de achitare parțială a taxei de stat în sumă de 15 lei (f. d.57).

Prin încheierea din 04 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Raisa Roibu și i s-a acordat termen de 10 zile calendaristice de la data comunicării încheierii pentru prezentarea dovezii de achitare a taxei de stat în sumă de 60 de lei (f. d. 69-71).

Ulterior, prin încheierea din 06 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, a fost restituită cererea de apel depusă de Raisa Roibu, din motivul neînlăturării în termen a neajunsurilor indicate în încheierea din 04 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău (f. d. 74-77).

În conformitate cu art. 20 alin. (1), (2) al Constituției Republicii Moldova, orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime. Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.

Potrivit art. 5 alin. (1) din Codul de procedură civilă, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanța judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-și apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile și interesele legitime.

În conformitate art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa.

Dreptul de acces la o instanță este un element esențial al garanțiilor consacrate de art. 6 și este afectat atunci când acest drept încetează să mai servească scopurilor de securitate juridice și bună administrare a justiției, constituind un obstacol, care împiedică justițiabilul să solicite soluționarea pe fond a litigiului.

Astfel, pentru justa soluționare a recursului, instanța de recurs urmează să stabilească dacă constatările instanței ierarhic inferioare, ce au condiționat limitarea accesului la instanța de apel, nu au fost eronate, în măsura în care să neglijeze dreptul fundamental, de acces la justiție.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că la cererea de recurs depusă împotriva încheierii din 06 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, la 20 iunie 2023, Raisa Roibu a prezentat dovada de achitare a taxei de stat în sumă de 60 de lei, care urma să fie prezentată la instanța de apel (f. d. 81).

Prin certificatul nr.150579 din 08 decembrie 2018, eliberat de Casa Națională de Asigurări Sociale Dubăsari, se constată cu certitudine că Raisa Roibu, în vârstă de XXXXX de ani, beneficiază de pensie pentru limita de vârstă în mărime de 299,67 de lei (f. d. 80).

În condițiile prezentei spețe, având în vedere faptul că Raisa Roibu, la depunerea cererii de apel, a achitat taxa de stat în mărime de 15 lei, iar ulterior după primirea pensiei pentru limita de vârstă, fiind achitat și restul sumei în cuantum de 60 de lei, reieșind din circumstanțele invocate de către recurentă, comportamentul acesteia și în raport cu capacitatea financiară a justițiabilului, în scopul de nu admite un formalism excesiv care ar duce la atingere caracterului echitabil al procedurilor și o flexibilitatea excesivă care ar conduce la eliminarea condițiilor procedurale stabilite de lege, instanța de recurs consideră necesar de a admite recursul.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că, în circumstanțele speței date, termenul acordat pentru achitarea taxei de stat prin încheierea din 04 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău, a fost nerezonabil.

În această ordine de idei, cele relatate supra generează casarea încheierii contestate or, menținerea acesteia în condițiile enunțate ar constitui pentru Raisa Roibu o circumstanță care îngreșește accesul la justiție, lipsind-o de posibilitatea de a-și valorifica drepturile procedurale conform normelor în vigoare, care sunt garantate și de Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului.

Astfel, soluția adoptată de instanța de apel prin încheierea recurată nu este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6§1 CEDO, care statuează că orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil.

Din considerentele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, a casa încheierea din 06 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău și a remite cauza spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, pentru examinarea cererii de apel în fond.

În conformitate cu art. 424 alin. (2), art. 427 lit. b), art. 428 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de Raisa Roibu.

Se casează încheierea din 06 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, intentată la cererea depusă de Raisa Roibu, persoană interesată notarul public Tamara Lăpușneanu cu privire la constatarea faptului acceptării succesiunii și locul ei de deschidere, cu remiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, pentru examinarea cererii de apel în fond.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte, judecător

Oxana Parfeni

Judecători

Aliona Donos

Diana Stănilă